

Pietari on rock!

**Tomi Huttunen: *Pietari on rock*.
Riika: Into Kustannus, 2012.
174 s.**

Into Kustannus ja Tomi Huttunen ovat tehneet kiistattoman kulttuuriteon julkaisemalla kirjan pietarilaisesta rockista, tarkemmin sanoen sen alkuvaiheista 1970-luvusta eteenpäin. Vaikka venäläinen rock ei olekaan toistaiseksi saavuttanut laajaa maailmanmainetta, on nimenomaan Pietari ollut tälläkin saralla ikkuna Eurooppaan eniten länsimaisia esikuvia muistuttavine bändeineen. Kirja kuvaa rock-elämää, jota on esitelty edellisen kerran suomeksi laajemmin vuonna 1988 Suomessa julkaistussa Artemi Troitskin opuksessa *Terveisiä Tšaikovskille – Rock Neuvostoliitossa*. Se pureutui hyvin syvälle neukkurockin maailmaan koko silloisen Neuvostoliiton alueella, ja tekijä itse oli yksi aktiivinen toimija tuossa ympäristössä.

Tomi Huttunen on Helsingin yliopiston venäläisen kirjallisuuden dosentti, ja niinpä kirjan näkökulma on hyvin kirjallisuuslähtöinen. Se saattaa tuntua rockin räimettä pintapuolisesti kuluttavasta lukijasta hieman oudolta, mutta onkin itse asiassa pietarilaista rockia käsiteltäessä erittäin oikeaan osunut ja jopa siunauksellinen ratkaisu. Rehelli- sesti sanottuna pelkän rokkaavan musiikillisen antinsa perusteella sikäläiset bändit eivät välttämättä pärjäisi kovilla markkinoilla. Tähän on tietysti vain yksi syy: Pietarin rock-historian ohuet perinteet muun yhteiskunnan tiukassa puristuksessa. Esimerkiksi Akvarium ja Boris Grebenštšikov joutuivat tulemaan nöyrinä poi-

kina takaisin äiti-Venäjälle yritettyään turhaan kansainvälistä läpimurtoa 1980-luvun lopussa CBS-levyllä *Radio Silence*. On joka tapauksessa upeaa, että huikea venäläinen ja pietarilainen kirjallinen perinne löytää luontevan jatkumon myös rockin saralla. Yksi huimimpia esimerkkejä siitä rockin palosta, jonka esille tuomiseksi valjastettiin tunnetusti luova venäläinen kekseliäisyys, oli musiikin kopiointi sairaaloiden roskalaatikoista löytyneille käytetyille röntgenkuville. Tätä makaaberin rockin myöhempien edustajien varmasti kadehtimaa, ”musiikiksi luiden päällä” kutsuttua tallennetapaa, röntgenizdatia, käytettiin 1960-luvun alussa.

Pietari on rock esittelee eturivin bändit ja niiden keulakuvat seikkaperäisesti biografisten vaiheiden ja musiikin sekä varsinkin tekstien kautta. Näin tulevat tutuiksi muun muassa Akvarium/Boris Grebenštšikov, Maik Naumenko/Zoopark, Kino/Viktor Tsoi, DDT/Juri Ševtšuk, Strannyje Igrы, AVIA, Igrы, Sergei Kurjohin, Nautilus Pompilius ja AuktsYon. Kaikki pietarilaisbändit 1980-luvulla saivat joka tapauksessa erinomaista tukea Leningradin rock-klubista, joka perustettiin 1980-luvun alussa – hämmästyttävää kyllä, viranomaisten tuella. Se tarjosi tilat konserteille ja – mikä tärkeintä – teki mahdolliseksi musiikillisten saavutusten taltiointiin jälkipolvien iloksi.

Teos saa paljon katu-uskottavuutta Dmitri Konradin kymmennistä valokuvista, jotka kertovat miltä pietarilainen rock on näyttänyt vuosikymmenten mittaan. Lisäksi kirjan palettia laajentaa

ansiokkaasti laadittu yli 30-sivuinen pietarilaisen rockrunouden kaksikielinen antologia, jossa esitellään tärkeimpien bändien kappaleiden sanoituksia. *Pietari on rockin* teksti vilisee tietenkin venäläisiä nimiä, ja on nautittavaa huomata, että kaikki on kirjoitettu johdonmukaisesti oikein ja selkeästi ns. kansallisen kaavan mukaisesti translitteroituina.

Pieni miinus tulee siitä, että lopussa oleva bändien diskografia luettelee vain julkaisuvuodet ja albumien nimet, muttei esimerkiksi levy-yhtiöitä ja kataloginumeroa, kuten diskografioissa on yleisesti tapana. Parempi tietysti tämäkin kuin ei mitään ja käytännössä hän tilanne oli neuvostoaikoina kaiken lisäksi se, että albumi oli joko olemassa epävirallisena piraattikopiona tai Melodija-yhtiön katalogissa. Yksi selkeä diskografinen puute tulokseen kuitenkin mainituksi: Listasta puuttuu Televizor-yhtyeen vuonna 2009 julkaistu albumi *Dežayju* (Geometrija GEO 019 CD), jonka ilmestymisen aikoihin Mihail Borzykin kävi Helsingissä Novaja Gazeta -klubilla esittämässä sen tuoretta materiaalia.

Tässä vaiheessa voisi varmaan esittää sävelajahjaisesti toiveen: seuraavaksi tarkempaan esittelyyn voisi ottaa pietarilaisen rockin nykytilanteen! Joka tapauksessa nyt on helppo tutustua pietarilaisen rock-musiikin vaiheisiin ja etsiä musiikkia kuunneltavaksi tukemaan tätä kulttuurielämystä. Näin pitäisi toki suomalaisten toimia laajemminkin venäläisen kulttuurin kohdalla, koskapa pohjaton aareita sijaitsee tuossa ihan vieressä.

Harri Suokas